

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

8 päivänä joulukuuta 2022*

Ennakkoratkaisupyyntö – Kiireellinen ennakkoratkaisumenettely – Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Eurooppalainen pidätysmääräys – Puitepäätös 2002/584/YOS – 6 artiklan 2 kohta – Toimivaltaisen oikeusviranomaisen määrittely – Luovuttamisen lykkäämistä koskeva päätös, jonka on tehnyt elin, joka ei ole täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen – 23 artikla – Luovutukselle säädettyjen määräaikojen päättyminen – Seuraukset – 12 artikla ja 24 artiklan 1 kohta – Etsityn henkilön säilöönnoton jatkaminen täytäntöönpanojäsenvaltiossa käytävää rikosoikeudellista menettelyä varten – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 6, 47 ja 48 artikla – Syytetyn oikeus olla läsnä oikeudenkäynnissä

Asiassa C-492/22 PPU,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Rechtbank Amsterdam (Amsterdamin alioikeus, Alankomaat) on esittänyt 22.7.2022 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 22.7.2022, menettelyssä, joka koskee sellaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa, jonka kohteena on

CJ,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Arabadjiev (esittelevä tuomari) sekä unionin tuomioistuimen varapresidentti L. Bay Larsen, , joka hoitaa ensimmäisen jaoston tuomarin tehtäviä, sekä tuomarit P. G. Xuereb, A. Kumin ja I. Ziemele,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: hallintovirkkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 21.9.2022 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- CJ, edustajinaan A. M. V. Bandhoe, A. G. P. de Boon, J. S. Dobosz ja P. M. Langereis, advocaten,
- Openbaar Ministerie, asiamiehinaan M. Diependaal, C. McGivern ja K. van der Schaft,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinaan M. K. Bulterman, H. S. Gijzen ja J. M. Hoogveld,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

– Euroopan komissio, asiamiehinään S. Noë ja M. Wasmeier,

kuultuaan julkisasiamiehen 27.10.2022 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 annetulla neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS (EUVL 2009, L 81, s. 24) (jäljempänä puitepäätös 2002/584), 6 artiklan 2 kohdan, 12 artiklan ja 24 artiklan 1 kohdan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 6, 47 ja 48 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, joka koskee Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział III karnyn (Krakovan alueellinen tuomioistuin, III rikosasioiden jaosto, Puola) 31.8.2021 antaman eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa Alankomaissa, jotta CJ:lle määrätty vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus voidaan panna täytäntöön.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Puitepäätöksen 2002/584 johdanto-osan 8, 9 ja 12 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
  - ”(8) Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevia päätöksiä on valvottava riittävästi, mikä merkitsee sitä, että sen jäsenvaltion oikeusviranomaisen, jossa etsitty henkilö on otettu kiinni, on tehtävä päätös henkilön luovuttamisesta.
  - (9) Keskusviranomaisten tehtävä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanossa on rajoitettava käytännön ja hallinnollisen tuen antamiseen.
- –
- (12) Tässä puitepäätöksessä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan [SEU] 6 artiklassa tunnustettuja ja [perusoikeuskirjasta], erityisesti sen VI luvusta, kuvastuvia periaatteita. Tässä puitepäätöksessä ei ole mitään sellaista, joka estäisi kieltäytymästä luovuttamasta henkilöä, josta eurooppalainen pidätysmääräys on annettu, jos on objektiivisia perusteita katsoa, että eurooppalainen pidätysmääräys on annettu henkilön asettamiseksi syytteeseen tai rankaisemiseksi hänen sukupuolensa, rotunsa, uskontonsa, etnisen alkuperänsä, kansallisuutensa, kielensä, poliittisen mielipiteensä tai sukupuolisen suuntautumisen perusteella tai että jokin kyseisistä syistä voi vahingoittaa hänen asemaansa.”
- 4 Tämän puitepäätöksen 1 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:
  - ”1. Eurooppalaisella pidätysmääräyksellä tarkoitetaan oikeudellista päätöstä, jonka jäsenvaltio on antanut etsityn henkilön kiinni ottamiseksi ja luovuttamiseksi toisen jäsenvaltion toimesta

syytetoimenpiteitä tai vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanemista varten.

--

3. Tämä puitepäättös ei vaikuta velvoitteeseen kunnioittaa [SEU] 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita.”

5 Mainitun puitepäättöksen 2 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Seuraavista rikoksista, sellaisina kuin ne määritellään pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion lainsäädännössä, jos niistä pidätysmääräyksen antavassa jäsenvaltiossa voi seurata vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, jonka enimmäisaika on vähintään kolme vuotta, luovutetaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella tämän puitepäättöksen edellytysten mukaisesti ja teon kaksoisrangaistavuutta tutkimatta:

--

– järjestäytynyt varkausrikollisuus tai aseellinen ryöstö,

--”

6 Saman puitepäättöksen 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Sille, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen panee täytäntöön eurooppalaisen pidätysmääräyksen, voidaan asettaa täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännössä jokin seuraavista ehdoista:

--

3) jos henkilö, josta eurooppalainen pidätysmääräys on annettu syytteen nostamista varten, on täytäntöönpanojäsenvaltion kansalainen tai siellä vakinaisesti asuva, luovuttamisen ehdoksi voidaan asettaa se, että henkilö, kun häntä on kuultu, palautetaan täytäntöönpanojäsenvaltioon suorittamaan pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa määrätty vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide.”

7 Puitepäättöksen 6 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen on täytäntöönpanojäsenvaltion sellainen oikeusviranomainen, joka on toimivaltainen panemaan täytäntöön eurooppalaisen pidätysmääräyksen kyseisen valtion lainsäädännön mukaisesti.”

8 Tämän puitepäättöksen 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jokainen jäsenvaltio voi nimetä keskusviranomaisen tai, oikeusjärjestyksensä niin vaatiessa, useita keskusviranomaisia avustamaan toimivaltaisia oikeusviranomaisia.”

9 Mainitun puitepäättöksen 12 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Kun henkilö otetaan kiinni eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella, täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti päätöksen

siitä, onko säilössä pitämistä jatkettava. Väliaikainen vapauttaminen on mahdollista milloin hyvänsä täytäntöönpanojäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti edellyttäen, että kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen toteuttaa tarpeellisiksi katsomansa toimenpiteet etsityn henkilön pakenemisen estämiseksi.”

10 Saman puitepäätöksen 23 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Etsitty henkilö luovutetaan mahdollisimman pian asianomaisten viranomaisten sopimana ajankohtana.

2. Hänet luovutetaan kymmenen päivän kuluessa lopullisesta päätöksestä panna täytäntöön eurooppalainen pidätysmääräys.

3. Jos etsittyä henkilöä ei kyetä luovuttamaan 2 kohdan mukaisessa määräajassa jossakin jäsenvaltiossa ilmenevän ylivoimaisen esteen vuoksi, täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen ja pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen on välittömästi otettava yhteyttä toisiinsa ja sovittava uudesta luovuttamispäivästä. Tällöin luovuttaminen tapahtuu kymmenen päivän kuluessa sovitusta uudesta määräpäivästä.

4. Poikkeuksellisesti luovuttamista voidaan tilapäisesti lykätä vakavista humanitaarisista syistä, esimerkiksi jos on olemassa perusteltu syy uskoa, että luovuttaminen selvästi vaarantaisi etsityn henkilön hengen tai terveyden. Eurooppalainen pidätysmääräys on pantava täytäntöön heti, kun tällaisten syiden olemassaolo on lakannut. Täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ilmoittaa tästä välittömästi pidätysmääräyksen antaneelle oikeusviranomaiselle ja sopii uudesta luovuttamisajankohdasta. Luovuttaminen tapahtuu tällöin kymmenen päivän kuluessa näin sovitusta uudesta määräpäivästä.

5. Jos kyseinen henkilö on 2–4 kohdassa tarkoitettujen määräaikojen päättyessä edelleen säilöön otettuna, hänet päästetään vapaaksi.”

11 Puitepäätöksen 2002/584 24 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi tehtyään päätöksen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta lykätä etsityn henkilön luovuttamista, jotta hänet voidaan asettaa syyteeseen täytäntöönpanojäsenvaltiossa tai, jos hänet on jo tuomittu, jotta hän voi suorittaa muusta teosta kuin siitä, jota eurooppalainen pidätysmääräys koskee, tuomitun rangaistuksen täytäntöönpanovaltion alueella.”

12 Tämän puitepäätöksen 26 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Pidätysmääräyksen antanut jäsenvaltio vähentää eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta johtuvan säilöönottoajan vapausrangaistuksen kokonaisuudesta, joka olisi suoritettava pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen tuomitsemisen seurauksena.”

Alankomaiden oikeus

13 Puitepäätös 2002/584 on saatettu osaksi Alankomaiden oikeusjärjestystä eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä tehdyn Euroopan unionin neuvoston puitepäätöksen täytäntöönpanosta 29.4.2004 annetulla lailla (luovuttamislaki)

(Wet tot implementatie van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie (Overleveringswet)) (Stb. 2004, nro 195) (jäljempänä luovuttamislaki).

14 Luovuttamislain 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Tässä laissa tarkoitetaan:

--

e. syyttäjällä, jos näin säädetään, jokaista syyttäjää ja muussa tapauksessa [officier van justitie bij het arrondissementsparket Amsterdamia (Amsterdamin tuomiopiirin syyttäjäviranomainen, Alankomaat)];

--”

15 Tämän lain 27 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”Ennen kuin valmisteleva suullinen käsittely päätetään, alioikeus ottaa viran puolesta kantaa etsityn henkilön säilöönoton jatkamiseen, jos hänet on otettu säilöön tai pidätetty.”

16 Mainitun lain 33 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Edellä 27 §:n nojalla määrätty vapaudenmenetys päättyy – paitsi jos vapaudenmenetystä jatketaan muista syistä – heti, kun

a. alioikeus tai syyttäjä viran puolesta tai etsityn henkilön tai hänen oikeudellisen avustajansa hakemuksesta määrää etsityn henkilön vapautettavaksi;

b. päätöksen antamispäivästä on kulunut kymmenen päivää, ellei alioikeus ole tällä välin syyttäjän hakemuksesta määrännyt säilöönoton jatkamisesta.”

17 Tämän lain 34 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Edellä 33 §:n b kohdassa tarkoitettua vapaudenmenetystä voidaan jatkaa enintään kymmenellä päivällä.

2. Edellä 1 momentista poiketen vapaudenmenetystä voidaan jatkaa enintään kolmellakymmenellä päivällä, jos

--

b. luovuttamiseen on suostuttu, mutta etsittyä henkilöä ei ole voitu luovuttaa määräajassa.

--”

18 Luovuttamislain 35 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Etsitty henkilö on luovutettava viipymättä sen jälkeen, kun on annettu päätös, jolla luovuttamiseen on kokonaan tai osittain suostuttu, ja viimeistään kymmenen päivän kuluttua

päätöksen antamisesta. Syyttäjä päättää [luovuttamisen] paikasta ja ajankohdasta kuultuaan pidätysmääräyksen antanutta oikeusviranomaista.

2. Jos etsittyä henkilöä ei voida luovuttaa erityisten olosuhteiden vuoksi edellä 1 momentissa säädetyssä määräajassa, uudesta päivästä määrätään yhteisellä sopimuksella. Tällöin henkilö luovutetaan kymmenen päivän kuluessa sovitusta päivästä.

3. Poikkeuksellisesti luovuttamista voidaan lykätä niin kauan kuin on vakavia humanitaarisia syitä, jotka ovat esteenä luovuttamiselle, erityisesti niin kauan kuin etsityn henkilön terveydentila estää häntä matkustamasta. Tästä ilmoitetaan viipymättä pidätysmääräyksen antaneelle oikeusviranomaiselle. Syyttäjä päättää luovuttamisen mahdollisesta paikasta ja ajankohdasta kuultuaan pidätysmääräyksen antanutta oikeusviranomaista. Tällöin henkilö luovutetaan kymmenen päivän kuluessa sovitusta päivästä.

4. Etsitty henkilö päästetään vapaaksi edellä 1–3 momentissa tarkoitettujen määräaikojen päätyttyä.”

19 Kyseisen lain 36 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Päätöstä luovuttamisajankohdasta ja -paikasta voidaan lykätä, jos ja niin kauan kuin etsittyä henkilöä vastaan on vireillä rikosoikeudellinen menettely Alankomaissa tai Alankomaiden tuomioistuimen hänelle antama rikostuomio voidaan vielä panna täytäntöön kokonaan tai osittain.

2. Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ministeri voi syyttäviviranomaisen lausunnon saatuaan päättää, että etsitty henkilö voidaan jo luovuttaa väliaikaisesti pidätysmääräyksen antaneelle oikeusviranomaiselle oikeudenkäyntiä tai hänelle lainvoimaisella tuomioistuinratkaisulla annetun vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten, sekä määrätä tällaisen väliaikaisen luovuttamisen edellytyksistä.

3. Ministeri määrää seuraavista edellytyksistä:

a. edellä 1 momentissa tarkoitettun rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä aina siitä, että etsityllä henkilöllä on oikeus olla läsnä rikosoikeudenkäynnissään Alankomaissa ja että hänelle Alankomaissa annettu tuomio suoritetaan Alankomaissa.

– –”.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

20 Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział III karny (Krakovan alueellinen tuomioistuin, kolmas rikosasioiden jaosto, Puola) antoi CJ:stä, joka on Puolan kansalainen, 31.8.2021 eurooppalaisen pidätysmääräyksen sellaisen kahden vuoden vankeusrangaistuksen täytäntöönpanemiseksi Puolassa, joka oli annettu kolmentoista sellaisen rikoksen perusteella, jotka kuuluvat puitepäätöksen 2002/584 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun rikoslajiin järjestäytynyt varkausrikollisuus tai aseellinen ryöstö. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen eli Rechtbank Amsterdamin (Amsterdamin alioikeus, Alankomaat) antamista tiedoista ilmenee, että CJ:n on vielä suoritettava lähes kokonaan näistä rikoksista määrätty rangaistus.

- 21 Tämän eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon yhteydessä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin määräsi 2.6.2022 tekemällään päätöksellä CJ:n otettavaksi säilöön. Kyseinen tuomioistuin antoi 16.6.2022 antamallaan päätöksellä, josta on tullut lainvoimainen, suostumuksensa CJ:n luovuttamiseen mainitussa eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä mainittujen rikosten perusteella.
- 22 Samanaikaisesti kyseisen menettelyn kanssa Alankomaissa oli meneillään CJ:tä vastaan rikosoikeudellinen menettely muista kuin tämän eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteena olevista teoista. Kantonrechter in de rechtbank Den Haag (Haagin alioikeuden kantonrechter-jaosto, Alankomaat) oli nimittäin tuominnut CJ:n 15.12.2021 360 euron suuruiseen sakkoon tai toissijaisesti seitsemän päivän vankeusrangaistukseen moottoriajoneuvon kuljettamisesta ilman voimassa olevaa ajokorttia. Tämä tuomio ei kuitenkaan ole lainvoimainen, koska asianomainen on valittanut siitä. Toisen asteen tuomioistuimen istunto on tarkoitus pitää marraskuussa 2022, ja valituksesta annettavasta ratkaisusta voidaan vielä tehdä kassaatiovalitus. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää myös, ettei CJ ole luopunut oikeudestaan olla läsnä tässä rikosoikeudenkäynnissä pidettävissä suullisissa käsittelyissä.
- 23 Officier van justitie bij het arrondissementsparket Amsterdam (Amsterdamin tuomiopiirin syyttäviviranomainen, jäljempänä Amsterdamin syyttäviviranomainen) haki 17.6.2022 ennakkoratkaisua pyytäneeltä tuomioistuimelta CJ:n säilöönoton jatkamista 30 päivällä, koska asianomaista ei voitu luovuttaa kymmenen päivän määräajassa ”erityisten olosuhteiden” vuoksi.
- 24 Yhtäältä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa tästä, että luovuttamislain 36 §:n 1 momentin, luettuna yhdessä tämän lain 35 §:n 1 momentin kanssa, nojalla syyttäjä tekee luovuttamisen lykkäämistä koskevan päätöksen. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole toimivaltainen tutkimaan tällaisen päätöksen laillisuutta.
- 25 Toisaalta kyseinen tuomioistuin toteaa, että sen käsiteltävänä olevassa asiassa ainoa peruste, joka Alankomaiden lainsäädännön mukaan oikeuttaa säilöönoton jatkamisen, on luovuttamisen lykkääminen. CJ:n säilöönoton jatkaminen johtuu siis välttämättä siitä, että Amsterdamin syyttäviviranomainen oli päättänyt lykätä luovuttamista Alankomaissa meneillään olevan rikosoikeudellisen menettelyn vuoksi.
- 26 Amsterdamin syyttäviviranomaisen hakemuksesta rechtbank Amsterdam voi nimittäin päättää luovutettavaksi pyydetyn henkilön säilöönoton jatkamisesta kulloinkin enintään 30 päivän jakson osalta, kun rikosoikeudellinen menettely on meneillään Alankomaissa, sillä edellytyksellä, että luovuttamismenettely on toteutettu riittävän ripeästi ja säilössä pitäminen ei siis ole kestoaltaan liiallinen.
- 27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin hyväksyi 22.6.2022 Amsterdamin syyttäjän hakemuksen CJ:n säilöönoton jatkamisesta ja jatkoi sitä näin ollen 30 päivällä.
- 28 Amsterdamin syyttäviviranomainen haki 6.7.2022 toistamiseen CJ:n säilöönoton jatkamista uudella 30 päivän jaksolla sillä perusteella, että ”erityisten olosuhteiden vuoksi asianomaista ei voida luovuttaa kymmenen päivän määräajassa”. Kyseinen syyttäjä totesi lähinnä, että nämä ”erityiset olosuhteet” muodostuivat siitä, ettei CJ ollut luopunut oikeudestaan olla läsnä muutoksenhakumenettelyn suullisessa käsittelyssä.

- 29 Amsterdamin syyttäjäviranomainen on lisäksi täsmentänyt, että se määrää luovuttamisen lykkäämisestä ja hakee säännöllisin väliajoin CJ:n säilöönnoton jatkamista niin kauan kuin häntä vastaan on meneillään rikosoikeudenkäynti Alankomaissa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin hyväksyi 6.7.2022 Amsterdamin syyttäjäviranomaisen hakemuksen ja jatkoi CJ:n säilöönottoa uudella 30 päivän jaksolla.
- 30 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii tässä yhteydessä ensinnäkin mahdollisuutta jatkaa CJ:n säilöönottoa, kun luovuttamista pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon lykätään sillä perusteella, että asianomaista vastaan on meneillään rikosoikeudenkäynti täytäntöönpanojäsenvaltiossa.
- 31 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa tältä osin, että puitepäätöksen 2002/584 12 ja 24 artikla eivät ole esteenä CJ:n tilanteessa olevan henkilön säilöönnoton jatkamiselle siihen saakka, kunnes häntä koskevat rikosoikeudenkäynnit on saatettu päätökseen Alankomaissa. Nämä säännökset muodostavat näin ollen, luettuna yhdessä luovuttamislain 33–36 §:n kanssa, selvän ja saatavilla olevan oikeusperustan, jonka nojalla kansallisilla viranomaisilla on toimivalta jatkaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön säilöönottoa, kun hänen luovuttamistaan on lykätty.
- 32 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan ainoa jäljellä oleva kysymys koskee näin ollen sitä, tuleeko kyseisen henkilön säilöönnoton kestosta liiallinen, mikä olisi perusoikeuskirjan 6 artiklan vaatimusten vastaista.
- 33 Toiseksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin muistuttaa, että puitepäätöksen 2002/584 24 artiklan 1 kohdan nojalla ”täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen” tehtävänä on tehdä päätös luovuttamisen lykkäämisestä, jotta rikosoikeudellinen menettely on mahdollinen täytäntöönpanojäsenvaltiossa. Kuten edellä 24 kohdasta ilmenee, Amsterdamin syyttäjäviranomainen on käsiteltävässä asiassa toimivaltainen viranomainen lausumaan mahdollisesta luovuttamisen lykkäämisestä.
- 34 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin muistuttaa tässä yhteydessä yhtäältä, että unionin tuomioistuin on jo 24.11.2020 antamansa tuomion *Openbaar Ministerie (Asiakirjaväärennökset)* (C-510/19, EU:C:2020:953) 67 kohdassa todennut, ettei tällaista syyttäjäviranomaista voida pitää ”täytäntöönpanosta vastaavana oikeusviranomaisena” sen vaikutuksen vuoksi, jota täytäntöönpanovalta voisi käyttää kyseiseen elimeen. Toisaalta puitepäätöksen 2002/584 23 artiklan 2 kohdan soveltamisesta kyseinen tuomioistuin korostaa, että unionin tuomioistuin totesi 28.4.2022 annetussa tuomiossa C ja CD (*Luovuttamispäätöksen täytäntöönpanon oikeudelliset esteet*) (C-804/21 PPU, EU:C:2022:307), että kyseisessä säännöksessä tarkoitetun ylivoimaisen esteen olemassaolon arviointi ja tarvittaessa uuden luovuttamispäivän vahvistaminen ovat eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevia päätöksiä, jotka kuuluvat täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 2 kohdan nojalla, kun tätä säännöstä tarkastellaan puitepäätöksen johdanto-osan kahdeksannen perustelukappaleen valossa.
- 35 Tässä tilanteessa on kysyttävä, onko puitepäätöksen 2002/584 24 artiklan 1 kohdassa säädetty päätös, jolla määrätään luovuttamisen lykkäämisestä, eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskeva päätös, joka täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on tehtävä puitepäätöksen 6 artiklan 2 kohdan nojalla.

- 36 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa lisäksi, että lukuun ottamatta puitepäätöksen 2002/584 23 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädettyjä luovuttamisen lykkäämistilanteita luovuttamisen on tapahduttava 10 päivän määräajassa puitepäätöksen 23 artiklan 2 ja 5 kohdan mukaisesti. Koska näitä määräaikoja ei kuitenkaan noudateta nyt käsiteltävässä asiassa, kyseinen tuomioistuin pohtii, voidaanko CJ:n säilöönottoa jatkaa, kun otetaan huomioon se, että luovuttamisen lykkäämistä koskeva päätös on tämän säilöönoton jatkamisen oikeuttava perusta.
- 37 Jos unionin tuomioistuin katsoo, ettei Amsterdamin syyttäjäviranomaisen voida katsoa olevan ”täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen” ja ettei sillä näin ollen ole toimivaltaa tehdä puitepäätöksen 2002/584 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua luovuttamisen lykkäämistä koskevaa päätöstä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, mitä seurauksia näistä seikoista aiheutuisi CJ:n tilanteelle.
- 38 Kolmanneksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa yhtäältä, että CJ:n tosiasiallista luovuttamista voitaisiin lykätä usealla kuukaudella, kun otetaan huomioon ensiksi Amsterdamin syyttäjäviranomaisen aikomus hakea luovuttamisen lykkäämistä Alankomaissa meneillään olevan rikosoikeudenkäynnin päättymiseen saakka ja toiseksi se, että toisen asteen tuomioistuimen ratkaisusta voidaan vielä tehdä kassaatiovalitus.
- 39 Kyseinen tuomioistuin toteaa toisaalta, että CJ:n on suoritettava vapausrangaistus pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa, kun taas täytäntöönpanojäsenvaltiossa hänet on asetettu syytteeseen vain huomattavasti vähemmän törkeästä rikoksesta, joka voi siis johtaa lievemmän rangaistuksen määräämiseen. Kun kuitenkin otetaan huomioon yhtäältä hänen säilöönottomensa mahdollinen jatkaminen Alankomaissa ja toisaalta velvollisuus vähentää pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa suoritettavasta rangaistuksesta eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta täytäntöönpanojäsenvaltiossa johtuva säilöönottoaika puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti, CJ suorittaisi tosiasiallisesti täytäntöönpanojäsenvaltiossa eli Alankomaissa huomattavan osan vapaudenmenetyksen käsittävistä rangaistuksesta, johon hänet on tuomittu Puolassa. Tällainen seuraus ei lisää asianomaisen mahdollisuuksia sopeutua uudelleen yhteiskuntaan pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa.
- 40 Tässä tilanteessa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, eikö sen tarvitse punnita kyseessä olevia intressejä, kun sen on lausuttava vaatimuksesta, joka koskee eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön säilöönoton jatkamista. Kyseinen tuomioistuin pohtii erityisesti sitä, onko sen suoritettava punninta, joka on verrattavissa pidätysmääräyksen antaneelle oikeusviranomaiselle puitepäätöksen 2002/584 5 artiklan 3 alakohdan nojalla kuuluvaan punnintaan tämän päättäessä ajankohdasta, jona luovutettu henkilö palautetaan täytäntöönpanojäsenvaltioon, jotta hän suorittaisi siellä vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen. Se nimittäin muistuttaa, että unionin tuomioistuin on 11.3.2020 annettussa tuomiossa SF (Eurooppalainen pidätysmääräys – Tae palauttamisesta täytäntöönpanovaltioon) (C-314/18, EU:C:2020:191) tulkinnut tätä säännöstä siten, että pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen ei voi järjestelmällisesti ja automaattisesti lykätä asianomaisen henkilön palauttamista täytäntöönpanojäsenvaltioon siihen asti, kunnes muut menettelyvaiheet, jotka liittyvät eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteena olevaa rikosta koskevaan rikosoikeudelliseen menettelyyn, on saatettu lopullisesti päätökseen.

- 41 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan tämän oikeuskäytännön analoginen soveltaminen sen käsiteltävänä olevaan asiaan merkitsisi sitä, että täytäntöönpanoviranomainen ei voisi lykätä luovuttamista pelkästään sillä perusteella, että luovutettavaksi pyydetty henkilö ei ole luopunut oikeudestaan olla henkilökohtaisesti läsnä tuomioistuimessa häntä vastaan täytäntöönpanojäsenvaltiossa meneillään olevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä.
- 42 Näissä olosuhteissa Rechtbank Amsterdam on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Ovatko puitepäätöksen [2002/584] 12 artikla ja 24 artiklan 1 kohta, luettuna yhdessä [perusoikeuskirjan] 6 artiklan kanssa, esteenä sille, että etsittyä henkilöä, jonka luovuttaminen vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten on lopullisesti hyväksytty mutta jonka luovuttamista on lykätty, jotta hänet voidaan asettaa syytteeseen täytäntöönpanovaltiossa – – muusta teosta kuin siitä, jota eurooppalainen pidätysmääräys koskee’, pidetään kyseisen rikosoikeudellisen menettelyn ajan säilössä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa varten?
- 2) a. Onko puitepäätöksen [2002/584] 24 artiklan 1 kohdassa säädetyn luovuttamisen lykkäämistä koskevan toimivallan käyttämistä koskeva päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskeva päätös, jonka tekeminen kuuluu puitepäätöksen [2002/584] 6 artiklan 2 kohdan perusteella, luettuna yhdessä tämän puitepäätöksen johdanto-osan kahdeksannen perustelukappaleen kanssa, täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle?
- b. Jos tähän kysymykseen vastataan myöntävästi, seuraako siitä, että tämä päätös on tehty ilman puitepäätöksen [2002/584] 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen osallistumista, että etsittyä henkilöä ei voida enää pitää säilössä hänestä annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa varten?
3. a. Onko puitepäätöksen [2002/584] 24 artiklan 1 kohta, luettuna yhdessä [perusoikeuskirjan] 47 ja 48 artiklan kanssa, esteenä sille, että etsityn henkilön luovuttamista lykätään täytäntöönpanojäsenvaltiossa käytävää rikosoikeudellista menettelyä varten pelkästään siitä syystä, että etsitty henkilö ei häneltä kysyttäessä halua luopua oikeudestaan olla läsnä rikosoikeudellisessa menettelyssä?
- b. Jos tähän kysymykseen vastataan myöntävästi, mitä tekijöitä täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on otettava huomioon tosiasiallisen luovuttamisen lykkäämistä koskevan päätöksen yhteydessä?”

Kiireellistä ennakkoratkaisumenettelyä koskeva pyyntö

- 43 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt, että ennakkoratkaisupyyntö käsitellään Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 a artiklan ensimmäisessä kohdassa ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklassa tarkoitetussa kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.
- 44 Kyseinen tuomioistuin toteaa pyyntönsä tueksi yhtäältä, että CJ on ollut 2.6.2022 lähtien säilöön otettuna luovuttamista varten. Toisaalta unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisukysymyksiin antamalla vastauksella on suora ja ratkaiseva vaikutus asianomaisen henkilön säilöönoton keston.

- 45 Tältä osin on ensinnäkin todettava, että kyseinen ennakkoratkaisupyyntö koskee puitepäätöksen 2002/584, joka kuuluu EUT-sopimuksen kolmannen osan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevassa V osastossa tarkoitettuihin aloihin, tulkintaa. Ennakkoratkaisupyyntö voidaan siis käsitellä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.
- 46 Toiseksi kiireellisyysedellytyksestä on korostettava, että tämä edellytys täyttyy erityisesti silloin, kun pääasiassa kyseessä olevaan henkilöön kohdistuu parhaillaan vapaudenmenetys ja kun hänen säilössä pitämisenä riippuu pääasian ratkaisusta, ja on täsmennettävä, että asianomaisen tilannetta on arvioitava sellaisena kuin se on ajankohtana, jolloin tutkitaan pyyntö ennakkoratkaisupyyntöä käsittelemisestä kiireellisessä menettelyssä (ks. vastaavasti tuomio 30.6.2022, Valstybės sienos apsaugos tarnyba ym., C-72/22 PPU, EU:C:2022:505, 37 kohta).
- 47 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämästä tosiseikkojen kuvauksesta ilmenee, että CJ:ltä, jota pääasia koskee, on tosiasiallisesti riistetty vapaus ajankohtana, jolloin pyyntöä ennakkoratkaisupyyntöä käsittelemisestä kiireellisessä menettelyssä tutkitaan.
- 48 Lisäksi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämällä kysymyksillä pyritään määrittämään edellytykset, joilla CJ:n tilanteessa oleva henkilö, jonka luovuttamista pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomaisille eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön panemiseksi on lykätty täytäntöönpanojäsenvaltiossa meneillään olevaa rikosoikeudellista menettelyä varten, voidaan pitää säilössä.
- 49 Tässä tilanteessa unionin tuomioistuimen ensimmäinen jaosto päätti 3.8.2022 esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan hyväksyä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnön nyt esillä olevan ennakkoratkaisupyyntöä käsittelemisestä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Toinen kysymys

- 50 Toisella kysymyksellään, jota on syytä tutkia ensimmäiseksi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko puitepäätöksen 2002/584 24 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että päätös kyseisessä säännöksessä tarkoitettua luovuttamisen lykkäämisestä on eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskeva päätös, joka täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on mainitun puitepäätöksen 6 artiklan 2 kohdan nojalla tehtävä. Jos tähän vastataan myöntävästi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, voidaanko silloin, kun tällaisen päätöksen on tehnyt muu taho kuin täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen, eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön säilöönottoa vielä jatkaa pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa varten.
- 51 Tämän kysymyksen ensimmäisestä osasta on todettava ensinnäkin, että puitepäätöksen 2002/584 24 artiklan 1 kohdan sanamuoto osoittaa selvästi, että etsityn henkilön luovuttamisen lykkääminen kuuluu täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle. Jos unionin oikeuden säännöksen merkitys ilmenee yksiselitteisesti itse säännöksen sanamuodosta, unionin tuomioistuin ei voi poiketa tästä tulkinnasta (tuomio 25.1.2022, VYSOČINA WIND, C-181/20, EU:C:2022:51, 39 kohta).

- 52 Puitepäätöksen 2002/584 7 artiklasta, luettuna päätöksen johdanto-osan yhdeksännen perustelukappaleen valossa, tosin ilmenee, että muun viranomaisen kuin täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen, kuten kyseisessä artiklassa tarkoitettun ”keskusviranomaisen”, myötävaikutus on rajoitettava käytännön ja hallinnollisen tuen antamiseen toimivaltaisille oikeusviranomaisille (ks. vastaavasti tuomio 28.4.2022, C ja CD (Luovuttamispäätöksen täytäntöönpanon oikeudelliset esteet), C-804/21 PPU, EU:C:2022:307, 65 kohta).
- 53 Puitepäätöksen 2002/584 24 artiklan 1 kohdassa säädetyn mahdollisuuden käyttö ylittää kuitenkin pelkän keskusviranomaisten tehtäväksi annettavan ”käytännön ja hallinnollisen tuen” rajat. Nimittäin sikäli kuin luovuttamisen lykkäämistä koskeva päätös merkitsee eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon keskeyttämistä vähintään tämän lykkäyksen ajaksi, se koskee puitepäätöksellä 2002/584 käyttöön otettujen jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten välisten yhteistyömekanismien ydinsisältöä.
- 54 Näin ollen luovuttamisen lykkäämistä koskeva päätös kuuluu, sikäli kuin se on eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskeva päätös, puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 2 kohdan nojalla täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen yksinomaiseen toimivaltaan.
- 55 Sikäli kuin nyt käsiteltävässä asiassa on kyse mahdollisuudesta luokitella Amsterdamin syyttäjäviranomainen puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuksi ”täytäntöönpanosta vastaavaksi oikeusviranomaiseksi”, on muistutettava, että unionin tuomioistuin on 24.11.2020 annetun tuomion Openbaar Ministerie (Asiakirjaväärennökset) (C-510/19, EU:C:2020:953) 67 kohdassa jo todennut, ettei tämä viranomainen kuulu kyseisen käsitteen piiriin, koska Alankomaiden oikeusministeri voi antaa sille käskyjä yksittäistapauksessa. Päätöstä pääasiassa kyseessä olevasta luovuttamisen lykkäämisestä, sikäli kuin tämän päätöksen on tehnyt Amsterdamin syyttäjäviranomainen, ei siis ole tehnyt tällainen ”täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen”, minkä selvittäminen kuuluu ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle.
- 56 Sikäli kuin on toiseksi kyse luovuttamisen lykkäämistä koskevan päätöksen mahdollisen lainvastaisuuden toteamisesta etsityn henkilön säilöönnoton jatkamiselle aiheutuvista seurauksista, joista on kyse toisen kysymyksen toisessa osassa, puitepäätöksen 2002/584 24 artiklan 1 kohtaan ei sisälly täsmennystä tältä osin.
- 57 On kuitenkin huomattava, että jos puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu ”täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen” ei osallistu etsityn henkilön luovuttamisen lykkäämistä koskevan päätöksen tekemiseen, tämä päätös ei täytä puitepäätöksen 24 artiklan 1 kohdassa säädettyjä muotovaatimuksia (ks. analogisesti tuomio 28.4.2022, C ja CD (Luovuttamispäätöksen täytäntöönpanon oikeudelliset esteet), C-804/21 PPU, EU:C:2022:307, 67–69 kohta).
- 58 Tämän vuoksi on todettava, että sikäli kuin eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskeva päätös on tehty puitepäätöksen 2002/584 15 artiklan, jossa säädetään muun muassa täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen toimista, mukaisesti, tällainen tilanne kuuluu puitepäätöksen 23 artiklan, jossa vahvistetaan luovuttamista koskevat määräajat, soveltamisalaan.
- 59 Puitepäätöksen 2002/584 23 artiklan 1 kohdassa säädetään tältä osin, että kun lopullinen päätös panna täytäntöön eurooppalainen pidätysmääräys on tehty, täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on viipymättä luovutettava etsitty tai tuomittu henkilö asianomaisten

- viranomaisten sopimana päivänä. Tämän artiklan 2 kohdassa säädetään, että mainittu henkilö luovutetaan kymmenen päivän kuluessa lopullisesta päätöksestä panna täytäntöön eurooppalainen pidätysmääräys, ja mainitun artiklan 3 ja 4 kohdassa vahvistetaan luovuttamisen määräpäivät tapauksissa, joissa luovuttamista ei voida toteuttaa ylivoimaisen esteen tai vakavan humanitaarisen syyn perusteella. Jos etsitty henkilö on tämän puitepäätöksen 23 artiklan 2–4 kohdassa tarkoitettujen määräaikojen päättyessä edelleen säilöön otettuna, hänet päästetään sen 5 kohdan mukaisesti vapaaksi.
- 60 Kun puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu ”täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen” ei ole tehnyt luovuttamisen lykkäämistä koskevaa päätöstä, on näin ollen katsottava, että kun lopullinen päätös panna täytäntöön eurooppalainen pidätysmääräys on tehty pätevästi, täytäntöönpanojäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on tämän puitepäätöksen 23 artiklan 5 kohdan mukaisesti päästettävä etsitty henkilö vapaaksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sellaisten toimenpiteiden toteuttamista, jotka tämä viranomainen katsoo tarpeellisiksi etsityn henkilön pakenemisen estämiseksi mainitun puitepäätöksen 12 artiklan nojalla.
- 61 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 40 ja 41 kohdassa todennut, käsiteltävässä asiassa ei voida sulkea pois sitä, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien voi tulkita luovuttamislain säännöksiä puitepäätöksen 2002/584 24 artiklan 1 kohdan vaatimusten mukaisesti ja korvata Amsterdamin syyttäväviranomaisen luovuttamispäätöksen, jonka lainvastaisuuden se on ensin todennut, omalla päätöksellään ja tarvittaessa määrätä CJ:n säilöönoton jatkamisesta.
- 62 Tässä yhteydessä on muistutettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että vaikka puitepäätöksellä 2002/584 ei ole välitöntä oikeusvaikutusta, koska se on annettu unionin aikaisemman kolmannen pilarin perusteella ja erityisesti EU 34 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla (ks. vastaavasti tuomio 24.6.2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, 69 kohta), sen sitovan luonteen vuoksi kansallisilla viranomaisilla ja erityisesti kansallisilla tuomioistuimilla on kuitenkin velvollisuus tulkita kansallista oikeutta sen mukaisesti (ks. vastaavasti tuomio 8.11.2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 63 Kansallisen tuomioistuimen on kansallista oikeutta soveltaessaan tulkittava sitä mahdollisimman pitkälle mainitun puitepäätöksen sanamuodon ja tarkoituksen mukaisesti, jotta sillä tarkoitettu tulos saavutettaisiin. Tämä velvollisuus tulkita kansallista oikeutta unionin oikeuden mukaisesti on erottamaton osa EUT-sopimuksella luotua järjestelmää, sillä näin kansalliset tuomioistuimet voivat toimivaltansa rajoissa varmistaa unionin oikeuden täyden tehokkuuden, kun ne ratkaisevat käsiteltäväkseen saatettuja asioita (tuomio 8.11.2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 64 Jos luovuttamislakia ei voida tulkita puitepäätöksessä 2002/584 vahvistettujen vaatimusten mukaisesti, tämän puitepäätöksen 23 artiklan 5 kohdasta seuraa, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on määrättävä CJ:n tilanteessa olevan henkilön vapaaksi päästämisestä, jos sen on todettava, että 23 artiklan 2–4 kohdassa säädetyt määräajat ovat ylittyneet.
- 65 Kaiken edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että puitepäätöksen 2002/584 24 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että tässä säännöksessä tarkoitettu päätös luovuttamisen lykkäämisestä on eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskeva päätös, joka täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on puitepäätöksen 6 artiklan 2 kohdan nojalla tehtävä. Kun tämä viranomainen ei ole tehnyt tällaista päätöstä ja kun

mainitun puitepäätöksen 23 artiklan 2–4 kohdassa tarkoitetut määräajat ovat päättyneet, eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena oleva henkilö on päästettävä vapaaksi saman puitepäätöksen 23 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

Ensimmäinen kysymys

- 66 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään, joka on tutkittava toiseksi, onko puitepäätöksen 2002/584 12 artiklaa ja 24 artiklan 1 kohtaa, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 6 artiklan kanssa, tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön, jonka luovuttamista pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomaisille on lykätty häntä vastaan täytäntöönpanojäsenvaltiossa meneillään olevan rikosoikeudellisen menettelyn vuoksi, säilöönottoa siellä jatketaan tämän eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella kyseisen rikosoikeudellisen menettelyn ajan.
- 67 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden säännöksen tulkitsemiseksi on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös sen asiayhteys ja sillä säännöstöllä tavoitellut tavoitteet, jonka osa säännös on (tuomio 18.11.2020, Kaplan International colleges UK, C-77/19, EU:C:2020:934, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 68 Ensiksi on todettava, että puitepäätöksen 2002/584 12 artiklassa säädetään, että kun henkilö otetaan kiinni eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella, täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti päätöksen siitä, onko säilössä pitämistä jatkettava. Väliaikainen vapauttaminen on mahdollista milloin hyvänsä tämän lainsäädännön mukaisesti edellyttäen, että kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen toteuttaa tarpeellisiksi katsomansa toimenpiteet etsityn henkilön pakenemisen estämiseksi.
- 69 Lisäksi tämän puitepäätöksen 24 artiklan 1 kohdan mukaan täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi tehtyään päätöksen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta lykätä etsityn henkilön luovuttamista, jotta hänet voidaan asettaa syytteeseen täytäntöönpanojäsenvaltiossa tai, jos hänet on jo tuomittu, jotta hän voi suorittaa muusta teosta kuin siitä, jota eurooppalainen pidätysmääräys koskee, tuomitun rangaistuksen täytäntöönpanovaltion alueella.
- 70 Näiden säännösten sanamuodosta ei ilmene, että ne olisivat esteenä eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön säilöönoton jatkamiselle täytäntöönpanojäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti silloin, kun häntä vastaan on meneillään rikosoikeudellinen menettely mainitussa jäsenvaltiossa siellä tehdystä muusta kuin pidätysmääräyksessä tarkoitetusta rikoksesta.
- 71 Toiseksi on todettava asiayhteydestä, johon mainitut säännökset kuuluvat, että puitepäätöksen 2002/584 23 artiklasta tosin ilmenee, että etsitty henkilö on tämän artiklan 5 kohdan mukaisesti päästettävä vapaaksi sen 2 ja 4 kohdassa tarkoitettujen määräaikojen päätyttyä eli viimeistään kymmenen päivän kuluessa lopullisesta päätöksestä panna täytäntöön eurooppalainen pidätysmääräys tai mahdollisesti sovitusta uudesta määräpäivästä.

- 72 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 66 kohdassa, luovuttamisen lykkääminen puitepäätöksen 2002/584 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista syistä on kuitenkin erityissääntö, joka on erillinen kyseisen päätöksen 23 artiklassa säädettyihin luovuttamisen täytäntöönpanoa koskeviin sääntöihin nähden.
- 73 Puitepäätöksen 2002/584 23 artiklan 5 kohdassa säädettyjä määräaikoja ei näin ollen sovelleta kyseisen päätöksen 24 artiklassa tarkoitetun luovuttamisen lykkäämisen tapauksessa, ja täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi näin ollen päättää puitepäätöksen 12 artiklan perusteella eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön säilöönoton jatkamisesta.
- 74 Kolmanneksi on todettava, että edellä 70 kohdassa esitetty puitepäätöksen 2002/584 12 ja 24 artiklan tulkinta edistää puitepäätöksen tavoitteiden saavuttamista, kuten rankaisematta jäämisen estämistä (ks. vastaavasti tuomio 22.2.2002, Openbaar Ministerie (Laillisesti perustettu tuomioistuin pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa), C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, 62 kohta).
- 75 On nimittäin niin, että jos tällaisen henkilön säilöönottoa ei voitaisi jatkaa niin kauan kuin hänen luovuttamistaan on lykätty puitepäätöksen 2002/584 24 artiklan 1 kohdan nojalla, vaara siitä, että tämä henkilö pakenee ja että häntä koskevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen asianmukainen täytäntöönpano näin ollen vaarantuu, kasvaisi kiistatta.
- 76 Neljänneksi on todettava, että tällaista puitepäätöksen 2002/584 12 ja 24 artiklan tulkintaa ei kyseenalaista myöskään se, että näitä säännöksiä on tulkittava perusoikeuskirjan 6 artiklan, jossa määrätään, että jokaisella on oikeus vapauteen ja turvallisuuteen, mukaisesti.
- 77 Tältä osin puitepäätöksen 2002/584 1 artiklan 3 kohdassa todetaan nimenomaisesti, että puitepäätös ei vaikuta velvoitteeseen kunnioittaa SEU 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita, jotka mainitaan perusoikeuskirjassa – velvoitteeseen, joka lisäksi koskee kaikkia jäsenvaltioita, erityisesti sekä eurooppalaisen pidätysmääräyksen antanutta jäsenvaltiota että täytäntöönpanojäsenvaltiota (tuomio 12.2.2019, TC, C-492/18 PPU, EU:C:2019:108, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 78 On myös huomattava, että perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan mukaan perusoikeuskirjan 6 artiklassa vahvistettujen oikeuksien kaltaisten oikeuksien käyttäminen voidaan rajoittaa, jos näistä rajoituksista säädetään lailla, jos niissä kunnioitetaan kyseisten oikeuksien ja vapauksien olennaista sisältöä ja jos ne suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ovat välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia (tuomio 12.2.2019, TC, C-492/18 PPU, EU:C:2019:108, 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 79 Lisäksi perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdasta ilmenee, että siltä osin kuin perusoikeuskirjan oikeudet vastaavat ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetussa yleissopimuksessa (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) taattuja oikeuksia, niiden merkitys ja ulottuvuus ovat samat kuin mainitussa sopimuksessa. Perusoikeuskirjan 53 artiklassa lisätään tähän, ettei perusoikeuskirjan määräyksiä saa tulkita siten, että ne rajoittaisivat tai loukkaisivat niitä oikeuksia, jotka tunnustetaan erityisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksessa (tuomio 16.7.2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 80 Tässä yhteydessä on muistutettava, että puitepäätöksellä 2002/584 käyttöön otettu eurooppalaisen pidätysmääräyksen mekanismi vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 1 kappaleen f kohdassa tarkoitettua tilannetta (tuomio 30.6.2022, Spetsializirana prokuratura (Tiedot kansallisessa pidätysmääräyksessä), C-105/21, EU:C:2022:511, 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 81 Tämän puitepäätöksen 12 artiklasta on todettava, että kyseisestä säännöksestä ilmenee, että täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen tehtävänä on päättää, onko etsityn tai tuomitun henkilön säilöönottoa jatkettava täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, ja että hänen väliaikainen vapauttamisensa on mahdollista milloin tahansa tämän lainsäädännön mukaisesti, edellyttäen, että toimivaltainen viranomainen toteuttaa kaikki tarpeellisiksi katsomansa toimenpiteet mainitun henkilön pakenemisen estämiseksi.
- 82 Lisäksi on niin, että kun täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen päättää lykätä luovuttamista mainitun puitepäätöksen 24 artiklan 1 kohdan nojalla, kyseinen viranomainen voi päättää jatkaa etsityn tai tuomitun henkilön säilönsäpitoa yhdenmukaisesti perusoikeuskirjan 6 artiklan kanssa vain, jos luovuttamismenettely on toteutettu riittävän ripeästi ja säilössä pitäminen ei siis ole kestoaltaan liiallinen. Tämän varmistamiseksi kyseisen viranomaisen pitää tarkastaa konkreettisesti kyseinen tilanne ja ottaa huomioon kaikki merkitykselliset seikat (ks. vastaavasti tuomio 25.1.2017, Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, 43 kohta).
- 83 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että puitepäätöksen 2002/584 12 artiklaa ja 24 artiklan 1 kohtaa, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 6 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä sille, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön, jonka luovuttamista pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomaisille on lykätty häntä vastaan täytäntöönpanojäsenvaltiossa meneillään olevaa rikosoikeudellista menettelyä varten, säilöönottoa siellä jatketaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella kyseisen rikosoikeudellisen menettelyn ajan.

Kolmas kysymys

- 84 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kolmannella kysymyksellään lähinnä, onko puitepäätöksen 2002/584 24 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan ja 48 artiklan 2 kohdan kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä sille, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön luovuttamista lykätään häntä vastaan täytäntöönpanojäsenvaltiossa meneillään olevaa rikosoikeudellista menettelyä varten pelkästään siitä syystä, että tämä henkilö ei ole luopunut oikeudestaan olla läsnä tuomioistuimessa, jossa tämä menettely käydään. Jos tähän vastataan myöntävästi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, mitä seikkoja täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on otettava huomioon päättäessään luovuttamisen lykkäämisestä.
- 85 Puitepäätöksen 2002/584 24 artiklan 1 kohdassa säädetään, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi tehtyään päätöksen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta lykätä etsityn henkilön luovuttamista, jotta hänet voidaan asettaa syyteeseen täytäntöönpanojäsenvaltiossa tai, jos hänet on jo tuomittu, jotta hän voi suorittaa muusta teosta kuin siitä, jota eurooppalainen pidätysmääräys koskee, tuomitun rangaistuksen täytäntöönpanovaltion alueella.

- 86 Tämän säännöksen sanamuodosta ilmenee selvästi, että siinä annetaan täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle luovuttamisen lykkäämistä koskevan päätöksen tekemisen osalta harkintavaltaa, jonka käyttämisen edellytyksenä on ainoastaan, että tämä päätös tehdään täytäntöönpanojäsenvaltiossa meneillään olevaa rikosoikeudellista menettelyä varten tai muusta teosta kuin siitä, jota eurooppalainen pidätysmääräys koskee, tuomitun rangaistuksen täytäntöön panemiseksi.
- 87 Tästä on todettava, että vaikka mainitun säännöksen sanamuodon mukaan siinä säädetyn mahdollisuuden käyttämiselle ei ole asetettu lisäedellytyksiä, puitepäätöstä 2002/584 on tulkittava perusoikeuksien kunnioittamista koskevien vaatimusten mukaisesti, kuten puitepäätöksen 1 artiklan 3 kohdasta, luettuna sen johdanto-osan 12 perustelukappaleen valossa, ilmenee.
- 88 Syytetyn oikeus osallistua oikeudenkäyntiin rikosoikeudellisessa menettelyssä, joka on perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa ja kolmannessa kohdassa ja 48 artiklan 2 kohdassa vahvistetun oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden olennainen osa, velvoittaa jäsenvaltiot takaamaan syytetyille oikeuden olla läsnä istuntosalissa oikeudenkäynnissään (ks. vastaavasti tuomio 15.9.2022, HN (Maasta poistetun syytetyn oikeudenkäynti), C-420/20, EU:C:2022:679, 54–56 kohta).
- 89 Jos jäsenvaltion täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen päättäisi olla lykkäämättä sellaisen etsityn henkilön luovuttamista, jota vastaan on meneillään rikosoikeudellinen menettely tässä jäsenvaltiossa, mainitun jäsenvaltion velvollisuutena olisi toteuttaa kaikki toimenpiteet, jotka johtuvat tämän oikeuden noudattamisesta kyseisen henkilön oikeudenkäynnin järjestämisen yhteydessä, jotta hänen todellinen mahdollisuutensa osallistua siihen varmistetaan (ks. vastaavasti tuomio 15.9.2022, HN (Maasta poistetun syytetyn oikeudenkäynti), C-420/20, EU:C:2022:679, 61 kohta).
- 90 Koska täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen luovuttamisen lykkäämistä koskevan päätöksen seurauksena ei ole, että etsityn henkilön oikeudenkäynti täytäntöönpanosta vastaavassa jäsenvaltiossa pidetään hänen poissa ollessaan, tämä päätös ei sellaisenaan voi loukata kyseisen henkilön oikeutta osallistua oikeudenkäyntiin.
- 91 Näin ollen on todettava, että vaikka täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ei ole mitenkään velvollinen lykkäämään luovuttamista sillä perusteella, että syytetyllä on oikeus olla läsnä oikeudenkäynnissä, mikään ei estä sitä, kun otetaan huomioon sillä tältä osin oleva harkintavalta, lykkäämistä luovuttamista, jotta tämän oikeuden noudattaminen täytäntöönpanojäsenvaltiossa meneillään olevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä varmistetaan.
- 92 Tässä yhteydessä seikkoihin, joilla voi olla merkitystä päätettäessä etsityn henkilön luovuttamisen lykkäämisestä, kuuluvat muun muassa täytäntöönpanojäsenvaltion intressi saattaa päätökseen tätä henkilöä koskeva rikosoikeudenkäynti, pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion intressi saada hänet viipymättä luovutetuksi eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevaan rikokseen liittyvää rikosoikeudellista menettelyä tai tähän rikokseen liittyvän rangaistuksen täytäntöönpanoa varten, sekä näissä jäsenvaltioissa tehtyjen rikosten törkeys.
- 93 Lopuksi on muistutettava, että puitepäätöksen 2002/584 24 artiklan 2 kohdan mukaan täytäntöönpanosta vastaavalla oikeusviranomaisella on luovuttamisen lykkäämisen sijasta mahdollisuus luovuttaa etsitty henkilö tilapäisesti pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen ja pidätysmääräyksen antaneen

oikeusviranomaisen yhteisellä sopimuksella määritettävillä edellytyksillä. Tällöin voitaisiin erityisesti sopia siitä, että etsitty henkilö palautetaan täytäntöönpanojäsenvaltioon siellä käytävää rikosoikeudellista menettelyä varten.

- 94 Edellä esitetyillä perusteilla kolmanteen kysymykseen on vastattava, että puitepäätöksen 2002/584 24 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen ja kolmannen kohdan ja 48 artiklan 2 kohdan kanssa, on tulkittava siten, että se ei ole esteenä eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön luovuttamisen lykkäämiselle häntä vastaan täytäntöönpanojäsenvaltiossa vireille pantua rikosoikeudellista menettelyä varten pelkästään siitä syystä, että hän ei ole luopunut oikeudestaan olla läsnä tuomioistuimessa, jossa tämä menettely käydään.

Oikeudenkäyntikulut

- 95 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS, sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS, 24 artiklan 1 kohtaa**

on tulkittava siten, että

tässä säännöksessä tarkoitettu päätös luovuttamisen lykkäämisestä on eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskeva päätös, joka täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on puitepäätöksen 6 artiklan 2 kohdan nojalla tehtävä. Kun tämä viranomaisen ei ole tehnyt tällaista päätöstä ja kun mainitun puitepäätöksen 23 artiklan 2–4 kohdassa tarkoitettut määräajat ovat päättäneet, eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena oleva henkilö on päästettävä vapaaksi saman puitepäätöksen 23 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

- 2) Puitepäätöksen 2002/584 12 artiklaa ja 24 artiklan 1 kohtaa, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 6 artiklan kanssa,**

on tulkittava siten, että

ne eivät ole esteenä sille, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön, jonka luovuttamista pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion viranomaisille on lykätty häntä vastaan täytäntöönpanojäsenvaltiossa meneillään olevaa rikosoikeudellista menettelyä varten, säilöönottoa siellä jatketaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella kyseisen rikosoikeudellisen menettelyn ajan.

3) Puitepäätöksen 2002/584, sellaisena kuin se on muutettuna puitepäätöksellä 2009/299, 24 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen ja kolmannen kohdan ja 48 artiklan 2 kohdan kanssa,

on tulkittava siten, että

se ei ole esteenä eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön luovuttamisen lykkäämiselle häntä vastaan täytäntöönpanojäsenvaltiossa vireille pantua rikosoikeudellista menettelyä varten pelkästään siitä syystä, että hän ei ole luopunut oikeudestaan olla läsnä tuomioistuimessa, jossa tämä menettely käydään.

Allekirjoitukset